

7.9.1 *Zorg met hart en ziel*

In 2006 vierde het verpleeghuis St. Martinus in Weert haar vijftienvigjarig jubileum. St. Martinus vormt de bakermat van de huidige Stichting Land van Horne, inmiddels één van de grootste zorgaanbieders in de regio Midden-Limburg en Zuidoost-Brabant. Als onderdeel van de feestelijkheden werd ook het nieuwe Marishof officieel voor geopend verklaard, een zorgcentrum in het Noord-Brabantse Maarheeze waarin verpleeghuisplaatsen en zorgafdelingen op een bijzondere manier werden ondergebracht: Beide onderdelen zijn links en rechts van een honderd meter lange, meanderende gang te vinden. Aan de gang liggen ook fraai vormgegeven algemene ruimtes. De natuurlijk aanvoelende architectuur van het gebouw geeft duidelijk uitdrukking aan hoe men bij het Land van Horne over zorg in het algemeen denkt. Er werd en dat zien we gelukkig steeds meer, definitief gebroken met de soms fabrieksmatige opzet van verpleeg- en verzor-

gingstehuizen en gekozen voor een concept waarin de zorgvrager zich niet langer een nummer voelt. Algemeen directeur dr. G.L.A.M. Peijs: “Inderdaad, wij verlenen zorg met hart en ziel, niet alleen in medisch opzicht maar zeker ook vanuit een sociaal oogpunt. De hele mens telt, alle aspecten van het mens zijn ervaren wij als belangrijk. Onze zorg is dan ook met name belevingsgerichte zorg, waarbij de verschillende levensgebieden centraal staan en er naar een evenwicht wordt gezocht tussen het medisch-fysieke en een geestelijk, spiritueel en emotioneel welzijn. Dit doen wij met enorm veel overtuiging en ook voor de toekomstige zorg blijven we gericht op de kwaliteit van leven, dus ook kwaliteit in zorg.”

De relatief jonge organisatie heeft tegenwoordig bijna zeventienhonderd medewerkers en zo'n achthonderd vrijwilligers in dienst en overziet meer dan elfhonderd zorgplaatsen. In Limburg zijn die voornamelijk in de omgeving van Weert te vinden. Daar ligt ook het bestuurscentrum, als vanzelfsprekend naast één van de zorgcentra: Hieronymus. Ook de zorgcentra Van Berlo Heem en Ververshof vind je in de schaduw van de Sint Martinuskerk. De overige in Limburg gesitueerde zorgcentra vind je in Heythuysen (St. Charles), Haelen (St. Elisabeth), Nederweert

(St. Joseph) en Stramproy ('Rust in Roy'). De stichting heeft er voor gezorgd dat de voordelen van een grote zorginstelling samengaan met aandacht voor het kleinschalig karakter van alle zorgcentra afzonderlijk. Daardoor kunnen ze een breed dienstenpakket garanderen zonder concessies te hoeven doen aan de individuele zorgbehoefte, zowel in de centra als bij de zorgvrager thuis. "Ons verzorgingsgebied ligt in een straal van zo'n vijftien tot twintig kilometer rond Weert," beaamt dhr. Peijs. "met het zwaartepunt op intramurale zorg. Daarnaast groeit de aandacht voor extramurale zorg. Er wordt geluisterd naar wat de behoeften van de mensen zelf zijn. Dit is een ruraal gebied waar mensen van oudsher gewend zijn in hun eigen omgeving te blijven, ze voelen zich het prettigst thuis. Met een fijnmazig netwerk van voorzieningen zijn wij in staat de zorg bij de mensen thuis te brengen, dat varieert van het verstrekken van hulpmiddelen tot medische zorg waarbij een verpleegkundige technisch-medische handelingen verricht zoals een infuus aanbrengen."

2005 was een bijzonder jaar voor de stichting: In onvrede met de negatieve aandacht ten aanzien van de zorg in ons land, riep de stichting dat jaar uit tot 'Jaar van de bezielde zorg'. Doel

was zowel de zorgvragers, de medewerkers als de buitenwereld het vele goede dat in de zorgverlening gebeurt te laten zien en stelling te nemen tegen de verschraling in de zorg.

Bezielde zorg, zo bewees de stichting via verschillende projecten, is de basis voor kwaliteit en zorg. Bovendien demonstreerde het initiatief de wisselwerking tussen zorgvragers en medewerkers in de zorg. Daaruit ontstaat een positieve spiraal waar iedereen beter van wordt en het vormt daarom een belangrijk thema om in te investeren. Er is immers meer in de zorg dan wassen, poetsen en eten geven!

Één van de opmerkelijkste initiatieven die men in het kader van dit themajaar ontplooidde, was de actie Hartenwensen. Door op elke locatie van de stichting verzamelboxen te hangen, kreeg men al gauw inzicht in de hartenwensen van de bewoners. Vervolgens probeerde men aan elk van die wensen gehoor te geven, een klus waarin veel vrije tijd en goede wil van de medewerkers en de vele vrijwilligers werd ge-

stoken. In het speciaal uitgegeven herinneringsboek van de Stichting Land van Horne staan de vaak ontroerende getuigenissen over hoe men die hartenwensen vervulde of onderging, opgetekend. Met het project 'Jaar van de bezieldedezorg' behaalde de ouderenzorgorganisatie een eervolle vierde plaats in de zogenaamde Niek de Jong prijs.

Ook 2006 was een druk jaar voor de zorgkoepel. Met het toetreden van de zorgcentra Ververshof en Van Berlo Heem uit Weert en St. Elisabeth in Haelen, kwam het totaal aantal zorgcentra binnen de Stichting Land van Horne op veertien. Het themajaar 2005 had bovendien zulke positieve reacties binnen en buiten de stichting op-

geroepen dat men besloot ook 2006 een thema mee te geven: 'Jaar van de kwaliteit'. Tijdens een bijeenkomst in de Paterskerk in Weert werd daarvoor een projectplan met verschillende acties ter bevordering van de kwaliteit overeengekomen.

In navolging van de twee al in 2004 aangesloten woonzorgcomplexen in Ospel en Hunsel, werd in maart 2007 ook in Nederweert een 'wozoco' met de veelbelovende naam 'Domus Bona Ventura (huis met een goede toekomst)' geopend. Dit nieuwe concept biedt ouderen die zorg nodig hebben de gelegenheid zelfstandig te blijven wonen. Zij huren dan een appartement in het wozoco van een woningcorporatie terwijl de stichting voor zorg en activiteiten borg staat. Op die manier voorkomt men dat senioren zich afhankelijk en uitgerangeerd voelen en vormt de zorg slechts één aspect van hun bestaan. Voor de rest blijft hen de mogelijkheid een normaal leven in hun eigen woonomgeving te leiden.

Helaas geldt dat voorrecht niet voor iedereen. Dementerende ouderen, bijvoorbeeld, behoeven vrijwel constante zorg. Stichting Land van Horne startte in mei 2007 daarom met de bouw van 24 appartementen voor deze doelgroep, naast zorgcentrum St. Joseph in Nederweert. Om het appar-

tementencomplex heen zal een grote tuin speciaal voor deze mensen worden aangelegd, waarbij zoveel mogelijk zal worden gewerkt met groene afscheidingen in plaats van hekwerken of muren. In deze zogenaamde 'Alzheimertuin' kunnen de bewoners dan zonder permanent toezicht vertoeven om er te tuinieren, de was op te hangen of de beestjes in het geplande dierenverblijf te verzorgen. Ook komen er een aantal wandelpaden en stille hoekjes, al dan niet voorzien van parkbankjes, waar men in alle rust op adem kan komen.

Dhr. Peijs: "Mensen hebben recht op goede woonvoorzieningen. Ook hierin kunnen wij onderscheidend ondernemen en optreden. Naast de initiatieven van nieuwbouw ijveren we om in een heel snel tempo alle complexen aan te passen en grote renovaties uit te voeren, in samenwerking met gerenommeerde bouwondernemingen. Als stichting durven wij ondernemend te zijn, maar continuïteit binnen onze organisatie is een belangrijk item. Als werkgever zorgen we dan ook dat onze medewerkers opleidingen kunnen volgen en binnen de organisatie kunnen groeien. Wij staan als een goed werkgever bekend en doen veel aan begeleiding van de mensen binnen onze stichting. Voelt iemand zich niet meer op zijn of haar plek, door welke omstandigheid ook, dan kijken we of er elders binnen de organisatie ruimte is."

Stichting Land van Horne is tevens gespecialiseerd in de verpleging van een aandoening die dominant overerfbaar is en bekend is als de ziekte Chorea van Huntington. Het is een neurologische ziekte die zich pas later in het leven manifesteert. Uiteindelijk is bedlegerigheid het resultaat en vraagt de ziekte om specifieke verpleging en ook begrip van wat deze aandoening inhoudt. De stichting fungeert als expertisecentrum en dient zowel wetenschap als de medische wereld met haar zorg, inzet en vooral medemenselijkheid.

Tijdens een bedeltocht belandden in 1879 een paar zusters van de congregatie 'Kleine zusters van de H. Joseph uit Heerlen in het Noord-Limburgse dorp Heel. Ze wisten hun rector-directeur, priester Petrus Joseph Savelberg, over te halen om kasteel Heel te kopen voor de opvang van 'wezen en bejaarden'. Later zou dit kasteel voor de opvang van verstandelijk gehandicapten bestemd worden. Het was de eerste locatie in Limburg waar specifieke aandacht was voor deze doelgroep. Anno 2007 wordt ditzelfde terrein in Heel nog steeds gebruikt voor de opvang van personen met een verstandelijke beperking. En de stichting St. Anna bestaat nog steeds, als onderdeel van de Koraal Groep.

De Stichting Koraal Groep is in 2006 ontstaan uit een fusie tussen de Stichtingen St. Anna en de stichting Saltho. De heer Chrik Diemel is voorzitter van de Raad van Bestuur en hij geeft toelichting. "St. Anna richt zich van oudsher op de opvang van verstandelijk gehandicapten. Eerst was er de opvang in Heel. In de loop der jaren is de stichting uitgebreid met de locaties Maasveld in Maastricht, Op de Bies in Landgraaf en de Gastenhof in Urmond. Het zijn allemaal woonvormen voor verstandelijk gehandicapte mensen, ook voor personen met een meervoudige beperking en licht verstandelijk gehandicapten met een psychiatrische beperking.

Vorig jaar zijn we gefuseerd met de Stichting Saltho. Deze stichting had in Noord-Brabant instellingen voor jongeren met een verstandelijke beperking, een gespecialiseerde jeugdzorginstelling Maashorst en was daarnaast gespecialiseerd in speciaal onderwijs voor en arbeidsintegratie van personen met een verstandelijke beperking. De fusie heeft alle werkgroepen van Saltho en St. Anna samengevoegd in de Stichting Koraal Groep. Nu wilden we hiermee geen logge, massale instelling creëren. Daarom hebben we tien zelfstandige werkstichtingen geformeerd met een eigen bestuur. Samen, en toch apart." De fusie heeft nieuwe wegen geopend. "Het grote voordeel is dat je nu de mogelijkheid hebt om alle vragen op verschillende levensterreinen van een cliënt te kunnen beantwoorden. We hebben de keuze uit diverse woonvormen die afgestemd zijn op wat een cliënt kan en wil. Maar we bieden ook aangepast onderwijs en ondersteuning op het gebied van arbeidsintegra-

tie. Het plaatje is helemaal compleet.” Dat er zoveel verschillende woonvormen door één stichting worden aangeboden is uniek in Nederland. Vroeger waren er de grote instellingen waar personen met een verstandelijke beperking werden gehuisvest, vandaag de dag is ‘decentralisatie’ aan de orde. De overheid stuurt erop aan dat verstandelijk gehandicapten zoveel mogelijk integreren in de samenleving. “Wij laten mensen kiezen”, aldus de heer Diemel. “Decentralisatie is prima. We bieden cliënten de mogelijkheid om zelfstandig te wonen onder een vorm van begeleiding die past bij hun mogelijkheden en beperkingen. Maar er zijn ook cliënten die de veiligheid en voorzieningen van een instelling prefereren. Die dat soms ook echt nodig hebben. Dan kan dat dus ook. Maar ook dan proberen we onze gasten in nauw contact te brengen met de samenleving.”

“Neem nu als voorbeeld St. Anna in Heel. In de hoogtijdagen hebben hier achthonderd mensen gewoond! De oude paviljoenen zijn in de loop der jaren afgebroken en nieuwe woningen zijn ervoor in de plaats gekomen. Zo’n tweehonderd verstandelijk gehandicapte mensen wonen hier. Daarnaast hebben we stukken grond verkocht. Daar is bijvoorbeeld een cultureel centrum gebouwd. Ook hebben we onze sportaccommodatie verkocht aan een fitnessfirma. Allerlei sociale en sportieve activiteiten worden dus ontplooid in de leefomgeving van onze cliënten. Omgekeerde integratie noem ik dat. We halen een stukje maatschappelijke binding naar binnen!”

Chrik Diemel is in 2000 begonnen bij de Stichting St. Anna en nu is hij met een grote passie voor zijn werk voorzitter van de Raad van Bestuur. Wat motiveert hem in die taak? “We bieden full-service zorg aan mensen met beperkingen. Laten we daarbij altijd uitgaan van de mogelijkheden en niet van de onmogelijkheden. Dat is een kreet die niet mag blijven hangen in nota’s en vergaderingen. Het is een missie die we iedere dag opnieuw willen waarmaken. Als ik mee kan helpen om te realiseren wat de groepsleider in het contact met de individuele cliënt samen wil opbouwen, ben ik een tevreden man.”

7.9.3 *Mensen met aandacht*

MeanderGroep Zuid-Limburg is een brede organisatie die actief is in de intramurale en extramurale zorg, paramedische en preventieve dienstverlening en een totaalpakket biedt van maatschappelijke dienstverlening en services.

MeanderGroep profileert zich met de slagzin 'Mensen met aandacht'. Zij wil daarmee tegenwicht bieden aan de steeds vaker gebruikte omschrijving van zorg als 'product'. Een kille term, die het dagelijkse werk van medewerkers in de zorg geen recht doet. MeanderGroep is anders, wil echt aandacht geven. "Eigenlijk is aandacht heel erg lastig te omschrijven," aldus Jos Meijerink, voorzitter van de Raad van Bestuur van MeanderGroep Zuid-Limburg. "Het is voor iedereen en in iedere situatie wat anders. Soms is het meer een gevoel, op andere momenten een houding die je aanneemt. Misschien kun je het nog wel het best omschrijven als die kleine, eenvoudige momenten van zorg, die voor onze klanten heel veel betekenen. Voor mezelf vind ik dat 'Mensen met aandacht' staat voor de persoonlijke benadering die past bij onze organisatie."

Bij MeanderGroep Zuid-Limburg werken dus mensen met aandacht. Aandacht voor iedereen; jong en oud, arm en rijk, ziek en gezond. Om die reden biedt deze organisatie diensten aan waar haar klanten hun hele leven gebruik van kunnen maken, op het gebied van preventie, welzijn, wonen, zorg en gemak.

Het zwaartepunt van de dienstverlening van de MeanderGroep ligt in Parkstad, een regio waar steeds meer ouderen en steeds minder jongeren wonen. Ervan uitgaande dat ouderen en chronisch zieken veel waarde hechten aan onafhankelijkheid en veiligheid, biedt de MeanderGroep 24 uur per dag diensten bij mensen thuis (brenghdiensten) en dicht bij huis (haaldiensten)

aan. Voor de kleine groep waarvoor zelfstandig wonen niet meer haalbaar is, zijn er beschermde (verpleeghuisniveau) en beschutte (verzorgingshuisniveau) woonvoorzieningen; waar mogelijk kleinschalig en per wijk opgezet. Op jaarbasis nemen meer dan 20.000 klanten een of meer diensten van de MeanderGroep af.

De MeanderGroep heeft ook veel aandacht voor kwaliteit. De mening van de klanten is daarbij het belangrijkste. Regelmatig wordt onderzocht wat zij van de dienstverlening vinden en deze uitkomsten worden gebruikt om de zorg verder te verbeteren. Met ongeveer 4.000 werknemers is MeanderGroep Zuid-Limburg een van de grootste werkgevers in de regio Parkstad. De slagzin 'Mensen met aandacht' betekent ook aandacht voor elkaar. Alleen zo kan de MeanderGroep een organisatie zijn met gemotiveerde, gekwalificeerde en gezonde medewerkers. Medewerkers die stuk voor stuk verantwoordelijk zijn voor het succes van de organisatie en de tevredenheid van de klanten

MeanderGroep bestaat uit mensen met aandacht voor •Zorg Thuis: Meander Thuiszorg, allerlei vormen van thuiszorg zoals huishoudelijke verzorging, verpleging en verzorging en acute zorg aan huis. •Wonen en zorg bij ons: Meander Beschut en Beschermd Wonen voor een tweede thuis in een zorgcentrum of verpleeghuis, voor korte of langere tijd. •Gezond eten: Meander Voeding en Dieet: dieet- en voedingsadvies voor cursussen en begeleiding bij chronische ziektes. •Gezond en comfortabel leven: Meander Zorgservice voor allerlei diensten onder andere van een klussendienst en maaltijdservice tot een kapper of pedicure aan huis. •U en uw baby: Meander Kraamzorg voor kraamzorg, cursussen. en advies. •Uw jonge kind: Meander Jeugdgezondheidszorg voor consultatiebureaus, pedagogisch spreekuur & voorlichtingsbijeenkomsten •Maatschappelijk welzijn: Meander•Maat-

schappelijke Dienstverlening voor algemeen maatschappelijk werk, ouderenwerk en jeugd- en jongerenwerk (regio Nuth-Voerendaal).

